

Social Work

& Education

©SW&E, 2016

Hanna Slozanska,
*Ph.D., Associate professor of
Social Pedagogy and Social Work
Department,
Doctorant of Pedagogics and
Menedgment of Educatiob
Department
Ternopil Volodymyr Hnatyuk
National Pedagogical University,*

Ганна Слосанська,
*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної
педагогіки і соціальної роботи
докторант кафедри педагогіки
та менеджменту освіти
Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

*Ternopil, Ukraine
м. Тернопіль, Україна
kulynyak@rambler.ru*

Received: September, 2016

1st Revision: November, 2016

Accepted: December, 2016

ORCID iD: 0000-0002-8394-4925

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

АНОТАЦІЯ. У статті проаналізовано основні підходи до побудови системи надання якісних соціальних послуг особам, які перебувають в складних життєвих обставинах і потребують соціальної допомоги кваліфікованого соціального працівника на рівні об'єднаної територіальної громади. Висвітлено особливості роботи соціальних служб у сфері забезпечення населення соціальними послугами та спроектовано процес їх реструктуризації. Схарактеризовано нормативно-правове забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні з метою передачі їх на рівень об'єднаної територіальної громади.

Ключові слова: соціальний працівник; соціальні послуги; об'єднана територіальна громада; особа, яка перебуває в складних життєвих обставинах.

Вступ.

Україна перебуває на етапі кардинального реформування системи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Реформа децентралізації влади передбачає створення об'єднаних територіальних громад (ОТГ), передачу повноважень та бюджетів з центру «на місця» та розвиток ініціативи територіальних громад. Важливим фактом є те, що в умовах децентралізації на об'єднані територіальні громади буде покладено вирішення значної частки соціальних питань, зокрема питання освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення тощо.

Тому, сьогодні особливої актуальності набуває обговорення питання якісного надання та наближення соціальних послуг до осіб, які перебувають в складних життєвих обставинах і потребують допомоги в умовах об'єднаної територіальної громади. При обговоренні механізмів реалізації процесу децентралізації соціальних послуг експерти (Л. Белкіна, Л. Калугіна, Р. Колбас, Г. Кучер, В. Литвинюк, С. Мельник, І. Пінчук, О. Сивопляс, Л. Скоропала, О. Суліма, Н. Якимчук) дійшли до висновку, що створення Центру соціальних послуг / Територіального центру соціальних послуг, який би діяв на рівні об'єднаної територіальної громади та надавав послуги громадянам за принципом «єдиного вікна» «на місцях» було б ідеальним планом вирішення цієї проблеми.

Мета статті полягає в аналізі особливостей надання соціальних послуг населенню в умовах існування об'єднаної територіальної громади. У ході дослідження нами передбачено реалізацію таких завдань: по-перше, проаналізувати існуючі підходи до надання соціальних послуг населенню та спрогнозувати перспективи їх надання в умовах об'єднаної територіальної громади; по-друге, вивчити існуючу нормативно-правову базу у сфері соціального захисту населення та висвітлити дії держави у напрямку забезпечення доступу до якісних соціальних послуг особам, які цього потребують на рівні об'єднаної територіальної громади.

У процесі дослідження ми на основі критичного аналізу науково-методичної літератури та нормативно правової бази виокремили основні підходи до децентралізації соціальних послуг та висвітлити особливості їх надання на рівні об'єднаної територіальної громади.

Основна частина.

1. Особливості надання соціальних послуг на рівні об'єднаної територіальної громади і України

Процес децентралізації передбачає реформування інститутів державного управління та породжує проблему неякісного і несвоєчасного надання соціальних послуг населенню. Варто зазначити, що станом на листопад 2016 року надання соціальних послуг населенню в основному є в юрисдикції двох соціальних інституцій: Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді,

які діють на обласному, районному та міському рівнях та Управління соціального захисту населення, які діють на рівні місцевих державних адміністрацій. Аналіз нормативно-правової бази, що регулює діяльність вище зазначених соціальних інституцій обласного і районного рівнів свідчить, що ряд закріплених за ними завдань і функцій дублюються, або частково збігаються. Тому, задля забезпечення населення якісними соціальними послугами, виникає необхідність в реорганізації Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та Управління соціального захисту населення з метою узгодження та упорядкування завдань та функцій, скасування ряду чинних нормативно-правових актів, що регулюють їхню діяльність та затвердження, за необхідності, нових.

Окрім узгодження повноважень між Центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді і Управлінням соціального захисту населення в умовах децентралізації актуальності набуває і питання доступу до соціальних послуг населення, які проживають або будуть проживати в об'єднаних територіальних громадах в тих випадках, коли це громади сільського типу. Виявлення, осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; визначення потреб у соціальних послугах; організація і надання соціальних послуг тим хто цього потребує; консультивання та інформування мешканців громади щодо надання всіх видів соціальної допомоги; прийом заяв та необхідних документів про надання допомоги; передача документів до відповідних органів соціального захисту відповідно до чинного законодавства має здійснюватися в умовах об'єднаної територіальної громади. Проте, охопити усіх отримувачів та потенційних отримувачів соціальних послуг на рівні сільських територіальних громад діючі Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління соціального захисту спільно із Територіальними центрами соціального обслуговування населення не можуть зараз і не зможуть в найближчому майбутньому. Безперечно, це частково пов'язано із тим, що вище зазначені соціальні інституції стикнулися із проблемою неналежного виконання поставлених перед ними завдань і функцій через їх повне або часткове дублювання. Проте, існують й інші причини такого стану речей. У 2014 році відбулося скорочення кількості соціальних працівників місцевих (міських, районних та обласних) Центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді до граничної норми та збільшення у 2015 році кількості завдань і функцій Центрів та Управління соціального захисту населення (контроль за цільовим використанням допомоги і створення належних умов для утримання і проживання дітей [29], робота з сім'ями учасників антитерористичної операції [6], робота із внутрішньо переміщеними особами [33]). Таким чином, нестача кадрових, матеріальних, фінансових, технічних ресурсів унеможливує належне та якісне виконання Центрами та Управліннями покладених на них завдань та функцій із надання соціальних послуг населенню.

Для реалізації запропонованого підходу – надання доступних та комплексних соціальних послуг в громаді усім категоріям отримувачів

Центром – потрібно здійснити ряд заходів: по-перше, привести у відповідність чинну нормативно-правову базу; по-друге, чітко виокремити функції та обов'язки працівників Центру; по-третє, здійснити підготовку (перепідготовку, підвищення кваліфікації) фахівців з соціальної роботи, які б були здатними працювати в Центрах; по-четверте, налагодити взаємодію між Центром та структурними підрозділами об'єднаної територіальної громади, відповідними суб'єктами соціальної роботи (соціальними службами, установами, організаціями, державними установами та організаціями, громадськими організаціями, благодійними фондами тощо) та розподілити функції з метою уникнення їх дублювання; по-п'яте, оптимізувати систему надання соціальних послуг в громаді особам, які перебувають в СЖО; по-шосте, розробити програму цільового призначення соціальної допомоги в громаді особам, які перебувають в СЖО та по-сьоме, забезпечити Центр необхідним приміщенням, фінансовими та матеріально-технічними ресурсами.

Надання соціальних послуг в умовах об'єднаної територіальної громади дозволить передати органам місцевого самоврядування повноваження з планування, фінансування і організації надання соціальних послуг; наблизити весь спектр соціальних послуг до жителів територіальних громад; підвищити якість надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів; забезпечити доступність, своєчасність, комплексність, адресність, гнучкість та превентивність соціальних послуг; враховувати індивідуальні потреби отримувачів при наданні соціальних послуг; сприяти ранньому виявленню осіб, які потребують допомоги; охопити соціальними послугами всіх хто цього потребує; забезпечити моніторинг та оцінку надання соціальних послуг населенню на місцевому рівні.

Проте, як свідчить аналіз практики для децентралізації системи надання соціальних послуг на рівень об'єднаних територіальних громад потрібно вирішити низку проблем. До основних, на нашу думку, належить:

— затвердження, підготовка нормативно-правової бази у сфері надання соціальних послуг в умовах об'єднаних територіальних громад;

— реструктуризація діяльності чинних соціальних служб, установ та організацій у сфері надання соціальних послуг населенню з метою уникнення дублювання завдань і функцій та створення на рівні громади Центру надання соціальних послуг;

— підготовка необхідних документів, положень для регулювання діяльності Центру на місцях та надання соціальних послуг в режимі «єдиного вікна»;

— підготовка кваліфікованих фахівців з соціальної роботи в громаді задля ефективного надання соціальних послуг.

Якщо три останніх проблеми перебувають тільки на стадії обговорення і активного дослідження, то проблема, пов'язана із затвердження необхідної нормативної бази, вже активно вирішується.

2. Нормативно-правове забезпечення процесу надання соціальних послуг на рівні об'єднаної територіальної громади

Аналіз чинної нормативно-правової бази України свідчить, що певні кроки в напрямі реформування системи надання соціальних послуг населенню вже було зроблено. Зокрема, у період з 2001 по 2012 роки в Україні було затверджено низку нормативно-правових актів, які б мали відіграти домінуючу роль у підвищенні якості надання соціальних послуг. До них ми відносимо: затвердження «Стратегії подолання бідності» (2001 р.) [34]. Це дозволило визначити основні вектори розвитку системи соціальних послуг: поглиблення адресності державної соціальної допомоги; заміна окремих пільг на соціальні послуги; перехід від бюджетного фінансування відповідних державних установ до програмного фінансування на конкурсних засадах громадських організацій, які надаватимуть такі послуги; передача органам місцевого самоврядування повноважень щодо планування, фінансування та організації надання соціальних послуг; прийняття Верховною Радою України Закону «Про соціальні послуги» (2003 р.) [8], який повинен був стати базовим для розвитку системи надання соціальних послуг; схвалення «Концепції реформування системи соціальних послуг» (2007-2012 р.) [31]; затвердження Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» (2012 р.) [32], яка скасувала Концепцію. Останню так і не змогли реалізувати в повному обсязі у зв'язку із відсутністю «законодавчого регулювання питань, зокрема, щодо формування соціального замовлення, визначення потреб адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, їх видах та обсягах, планування та надання соціальних послуг з урахуванням визначених потреб і запровадження стандартизації зазначених послуг» [32].

Проте, результати реалізації зазначених вище нормативно-правових актів свідчать про те, що система надання соціальних послуг населенню у період з 2001 по 2012 роки так і не запрацювала.

З 2013 року в Україні розпочався новий етап в плані реформування системи надання соціальних послуг населенню. Цей етап, на нашу думку, є більш виваженим, чітким і обдуманим. Однак, це лише початок і ті кроки які були зроблені в плані розвитку системи надання якісних соціальних послуг населенню потребують продовження.

13 березня 2013 року Розпорядженням КМУ було затверджено доленосний «План заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» [30], дія якого закінчується в цьому році. В рамках реалізації Плану було реалізовано низку заходів. До найбільш важливих відносимо розробку та затвердження:

– 15 державних стандартів соціальних послуг [11-25], якими визначено зміст, обсяг, норми, нормативи, умови та порядок надання соціальних послуг, показники якості їх надання;

– Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах (наказ Міністерства соціальної політики України від 20.01.2014 р.) для забезпечення їх подальшого надання [27];

– Порядку та методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг проведення (наказ Міністерства соціальної політики України від 27.12. 2013 р.) для посилення контролю за наданням та підвищення якості надання соціальних послуг [28];

– Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати (наказ Міністерства соціальної політики України від 03.09.2012 р) у розрізі адміністративно-територіальних одиниць [26];

– Механізмів видачі ваучерів (сертифікатів) особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і мають право на отримання безоплатних соціальних послуг, для забезпечення адресності їх надання;

– Методичних рекомендацій щодо організації соціального замовлення соціальних послуг [8] з метою надання практичної допомоги в організації соціального замовлення соціальних послуг органами державної влади і місцевого самоврядування та виконавчими органами об'єднаних територіальних громад.

В рамках реалізації Плану внесено зміни до Законів України «Про соціальні послуги» [8] та «Про здійснення державних закупівель» [7] з метою запровадження механізму соціального замовлення послуг; «Про громадські об'єднання» [4], «Про благодійну діяльність та благодійні організації» [1], «Про гуманітарну допомогу» [5] з метою забезпечення рівноправної участі всіх суб'єктів, що надають соціальні послуги; деяких законодавчих актів України з метою розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг [3]; підготовлено пропозиції щодо створення комплексних центрів надання соціальних послуг.

На етапі реалізації Плану затверджено зміни до Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, який містить кваліфікаційні характеристики керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців і робітників установ і закладів сфери соціальних послуг [10].

Проте, як свідчить аналіз нормативно-правової бази низка заходів передбачених у «Плані заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» [30] перебувають на етапі обговорення і пропозицій. Зокрема, Планом передбачено розробку та затвердження програми підвищення кваліфікації соціальних працівників та інших фахівців, що надають соціальні послуги, а також фахівців із соціальної роботи та забезпечення підвищення їх кваліфікації. Це питання перебуває у стадії обговорення та консультування.

Міністерство соціальної політики спільно із зацікавленими організаціями, установами працює над підготовкою пропозицій щодо внесення змін до освітньо-професійних програм підготовки, перепідготовки та підвищення

кваліфікації (післядипломної освіти) соціальних працівників, соціальних педагогів з урахуванням освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників вищих навчальних закладів відповідно до чинного законодавства. Пропозиції узгоджуються із затвердженим Законом України «Про вищу освіту» [2] та Стандартом вищої освіти з підготовки бакалаврів за спеціальністю 231 «Соціальна робота» галузі знань 23 «Соціальна робота».

У контексті запланованих заходів вивчається досвід європейських країн з питань організації та надання соціальних послуг, сприяння залученню міжнародної фінансової та технічної допомоги для реформування системи соціальних послуг з метою врахування досвіду європейських країн з питань організації та надання соціальних послуг і залучення міжнародної фінансової та технічної допомоги для реформування системи надання соціальних послуг в Україні.

Позитивним для децентралізації системи надання соціальних послуг є внесення на розгляд до Верховної Ради нової редакції Закону України «Про соціальні послуги», який би мав прийти на зміну ідентичному Закону [8], затвердженому в 2001 році. У новій редакції Закону «Про соціальні послуги» передбачено можливість надання соціальних послуг на рівні громади на єдиних для всіх отримувачів умовах. Законом, задля забезпечення конкурентності у сфері надання соціальних послуг, передбачено залучення недержавних громадських організацій до надання соціальних послуг населенню. Це новий вектор у розвитку системи надання соціальних послуг в Україні.

Висновки.

Таким чином, можна стверджувати, що процес децентралізації соціальних послуг «на місця» тільки розпочався і потребує чимало зусиль як з боку влади так і з боку громадськості для того, щоб говорити про його результативність.

Література

1. Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5073-17/paran3#n3>– Загол. з екрану. – Мова укр.

2. Законом України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>– Загол. з екрану. – Мова укр.

3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/888-19>– Загол. з екрану. – Мова укр.

4. Закон України «Про громадські об'єднання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17/paran3#n3> – Загол. з екрану. – Мова укр.

5. Закон України «Про гуманітарну допомогу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1192-14> – Загол. з екрану. – Мова укр.

6. Закон України. «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1706-18> – Загол. з екрану. – Мова укр.

7. Закон України «Про здійснення державних закупівель» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2289-17> – Загол. з екрану. – Мова укр.

8. Закон України «Про соціальні послуги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/966-15> – Загол. з екрану. – Мова укр.

9. Методичні рекомендації щодо організації соціального замовлення соціальних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article;jsessionid=2BDA1CEDC834170B8E7B54D2351B019D.app1?art_id=189222&cat_id=102036 – Загол. з екрану. – Мова укр.

10. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про внесення до Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=102036 – Загол. з екрану. – Мова укр.

11. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної послуги посередництва (медіації)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16> – Загол. з екрану. – Мова укр.

12. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1359-16> – Загол. з екрану. – Мова укр.

13. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0247-16> – Загол. з екрану. – Мова укр.

14. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16> – Загол. з екрану. – Мова укр.

15. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного

втручання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16>– Загол. з екрану. – Мова укр.

16. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0432-16>– Загол. з екрану. – Мова укр.

17. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16>– Загол. з екрану. – Мова укр.

18. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15>– Загол. з екрану. – Мова укр.

19. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15>– Загол. з екрану. – Мова укр.

20. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15>– Загол. з екрану. – Мова укр.

21. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту підтриманого проживання бездомних осіб [Про затвердження Державного стандарту підтриманого проживання бездомних осіб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0458-15>– Загол. з екрану. – Мова укр.

22. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту догляду вдома» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1990-13#n14>– Загол. з екрану. – Мова укр.

23. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1367-16#n13#n13>– Загол. з екрану. – Мова укр.

24. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту денного догляду» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1363-13>– Загол. з екрану. – Мова укр.

25. Наказ Міністерства соціальної політики «Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [zakon.rada.gov.ua/ laws/ show/ z1447-13](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-13)– Загол. з екрану. – Мова укр.

26. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/ laws/ show/ z1614-12](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1614-12)– Загол. з екрану. – Мова укр.

27. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [zakon.rada.gov.ua/ laws/ show/ z0253-14](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0253-14)– Загол. з екрану. – Мова укр.

28. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Порядку та методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг проведення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://cct.com.ua/ 2014/ 27.12.2013_904.htm](http://cct.com.ua/2014/27.12.2013_904.htm)] – Загол. з екрану. – Мова укр.

29. Постанова КМУ. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо функціональних обов'язків державного соціального інспектора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon3.rada.gov.ua/ laws/ show/ 623-2014-%D0%BF](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/623-2014-%D0%BF) – Загол. з екрану. – Мова укр.

30. Розпорядження КМУ «Про затвердження Плану заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/ laws/ show/ 208-2013-%D1%80/ paran12#n12](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/208-2013-%D1%80/paran12#n12) – Загол. з екрану. – Мова укр.

31. Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування системи соціальних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon3.rada.gov.ua/ laws/ show/ 178-2007-%D1%80](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/178-2007-%D1%80) – Загол. з екрану. – Мова укр.

32. Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії реформування системи надання соціальних послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/ laws/ show/ 556-2012-%D1%80](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/556-2012-%D1%80)– Загол. з екрану. – Мова укр.

33. Указ Президента України. Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon5.rada.gov.ua/ laws/ show/ 150/ 2015](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/150/2015) – Загол. з екрану. – Мова укр.

34. Указ Президента України «Про Стратегію подолання бідності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/ laws/ show/ 637/ 2001](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/637/2001)

ENSURING ACCESS TO SOCIAL SERVICES IN THE CONDITIONS OF UNITED LOCAL COMMUNITIES

Hanna Slozanska, Ph.D., Associate professor of Social Pedagogy and Social Work Department, Doctorant of Pedagogics and Menedgment of Educational Department, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine, kulynyak@rambler.ru

***Abstract.** The paper is dedicated to the analysis of the basic approaches to the building a system of providing quality social services to people who are in difficult circumstances and need special assistance of a qualified social worker at the united local community. The peculiarities of basic social services (Social Service Centers for Families, Children and Youth which deal at the regional, district and city levels and Social Welfare Departments, acting at the level of local state administrations) in the area of public social services providing are shown and the process of reorganization and restructuring of them are designed. It is predicted the creation of the Centre of Social Services / Territorial Center of Social Services on the community level and transferring of responsibilities of basic social services to the Centre for implementing of the process of social services decentralization. The necessity of approval of the relevant regulatory framework to verify the legitimacy of the activities of the Center; creation in the structure of the Center specialized departments to provide better social services to members of the united local community; employment of qualified social workers are proved. It is determined the regulatory support system of social services in Ukraine to bring them to the level of the united local community and role of the state in implementing the concept of decentralization of social services at the level of the united local community; highlighted the government actions in the sphere of implementing reforms to decentralize social services and designed the following steps of the state in this direction of successful completion of transferring of social services at the level of the united local community.*

***Keywords:** social worker; social services; united local community; a person in difficult circumstances.*